

KGST-székház épül Moszkvában

Az Izvesztija egy ultra-modern felhőkarcoló makettjének fényképét közölte: ilyen lesz a KGST titkárságának 27 emeletes moszkvai székháza. A KGST szabványügyi hivatal és a titkárság szállodája is hozzátartozik az épületkomplexumhoz, amely két év múlva készül el. Az építkezésben valamennyi tagállam részt vesz. Egy épülő új főútvonalon, a Novij Arbaton áll majd az épület, tevékeny valamennyi KGST-tagállam zászlajával.

A dunai teherforgalom évenként 24 millió tonnára nőtt

Tizenöt esztendeje, 1948. augusztus 18-án írták alá Belgrádban az egyezményt a dunai hajózás szabályozásáról. Ez a tény nagy jelentőségű fordulat volt az új, demokratikus rend irányában. Alapját a dunai államoknak az a törekvése adta meg, hogy fejlesszék a nemzetközi hajózást és kereskedelmet a gazdasági érdekek és a szuverenitás kölcsönös tiszteletben tartásával.

Az új egyezmény, amely nem tett megkülönböztetést sem a Duna menti, sem más

államok hajói között, új rendet léptett életbe az egész folyamaton. A dunai hajózás szabadságának elvei következtesen érvényesültek, és a kölcsönös megértés és együttműködés fejlődését és megszilárdulását segítették elő.

Fennállása óta a Duna Bizottság igen széles körű munkát végzett. Jelentős része van abban, hogy a dunai teherforgalom az 1950. évi hétmillió tonnáról 1961-ig több mint 24 millió tonnára nőtt.

Munkaerkölcs és anyagi érdekelttség

A pártunk által meghirdetett és vezetett eszmei offenzíva egyik fontos célja a szocialista erkölcs általánossá tétele. A szocialista erkölcs követelményeit a párt VIII. kongresszusa így fogalmazta meg: »a kizsákmányolás elleni harc; mindenféle elnyomás és társadalmi igazságtalanság szenvedélyes gyűlölete; odaadás a szocializmus ügye iránt, a szocialista haza szeretete; a nép önzetlen szolgálata; testvéri szolidaritás minden ország dolgozóival, minden néppel; harcos internacionalizmus; a társadalom javára végzett lelkiismeretes munka; a közügyek iránti szenvedélyes érdeklődés; kérelhetetlenség a társadalom és az egyes emberek kárára elkövetett visszaélésekkel, az önzéssel, a becstelenséggel, a karrierizmussal, a hatalommal való visszaéléssel, az önteltséggel, és a kritikátlanossággal szemben; erkölcsi tisztaság, egyszerűség és szerénység a társadalmi és magánéletben.« E sokféle követelmény közül most csak egyet kívánunk kiragadni: a szocialista munkaerkölcsöt.

Talán nem járunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk, ez egyik legfontosabb követelmény. Azt mondják: »ki mint él, úgy ítélt.« Nos, az »élés« végeredményben a munkával kezdődik. Nemcsak azért, mert munka nélkül nem létezhet társadalom, mert az ember élete tevékeny idejének jó részét a munkahelyén tölti el, hanem azért is, mert végeredményben a saját és társadalmi életkörülményeinek kultúráltsága javarészt attól függ, hogy ő és társadalmi hogyan dolgozik. Népünk is azért érthette el eddigi kiváló eredményeit az anyagi és szellemi életben, mert a munka kultúráját is emelte. De ezzel korántsem mondjuk azt, hogy a szocialista munkaerkölcs általánossá vált. Jóllehet leraktuk a szocializmus alapjait, a szocialista erkölcs azonban még nem hatolt be eléggé mélyen az emberek gondolkodásába, még nem irányítja eléggé cselekedeteiket. A szocialista típusú ember, a szocialista munkaviszony kialakítása éppen ezért napirenden lévő feladat. Engels azt mondta, hogy az emberek erkölcsi nézeteiket azokból a viszonyokból merítik, amelyekben termelnek. A szocialista erkölcs objektív anyagi feltétele tehát a szocialista társadalmi rendszer, következésképpen a szocialista emberi tulajdonságok kialakításának igazi feltételei is most, a szocializmus alapjainak lerakásával értek meg igazán. A megváltozott társadalmi körülményekből egyenesen következik, hogy a munka jellege is megváltozott, következésképpen a munkához való viszonyoknak is ennek megfelelően meg kell változni.

A szocialista emberformálás egyik legfontosabb eszköze a szocialista munkaverseny, a brigádokban, különösen a

szocialista munkabrigádokban végzett munka. A szocialista brigádok tagjait általában a magasabb szocialista öntudatból fakadó sokoldalú cselekvés jellemzi. Munkájukban a termelés, a termelékenység emeléséért folyó harc szorosan egybefonódik a korszerű technika, a tudomány korszerű vívmányainak elsajátításával. A modern munkaeszközök maximális kihasználása pedig csak az ismeretek általános bővítésével lehetséges, ezért a munkaerkölcsnek ma már az is hozzátartozik, hogy a szakmai ismereteit ki hogyan gyarapítja.

A szocialista munkaerkölcs kialakításának ugyancsak fontos eszközei az anyagi és erkölcsi ösztönzők. Mindkettő a szorgalmasabb, fegyelmezettebb, magasabb színvonalú munkára serkent. Amennyire fontos eszközök, annyira kényesek is. Nagyon vigyázni kell bánni velük. Az anyagi érdekelttség erkölcsi ösztönzés nélkül elhomályosítja az ember előtt mindazokat a nemes célokat, amelyek a szocializmus teljes felépítésének irányába mutatnak. Az anyagi tételek túlzott előtérbe állítása és az erkölcsi ösztönzés jelentőségének lebecsülése csökkenti a felelősségérzetet, a kezdeményező és alkotó készséget. A szocialista munkaerkölcs meggyőződéssel jellemezhető a szocialista munkaversenyhez tehát az anyagi ösztönzők önmagukban nem elegendők, hanem az erkölcsi cselekedet is megfelelően kell alkalmazni.

Visszont az anyagi érdekelttség elvének lebecsülése a szubjektívizmus veszélyét rejti magában. Be kell látniuk azoknak, akik csak az erkölcsi ösztönzők jelentőségét ismerik el, hogy az egyéni érdek a szocializmus viszonyai között már nem magántulajdonosi érdek, amely mások rovására valósul meg, és nem elítélendő. Ellenkezőleg, az anyagi ösztönzők helyes alkalmazása az egész társadalom érdekében ösztönzi az egyéneket magasabb színvonalú munkára. Mind hazai, mind nemzetközi vonatkozásban a gyakorlat azt bizonyítja, hogy az anyagi érdekelttség elvének lebecsülése a fejlődést gátolja.

Néhány fejlett ipari országban egyes vízi erőműveknek érdekes új géprendszert, úgynevezett csőturbinát alkalmaznak. Leginkább a francia Neyrpic cég csőturbínái váltak be. Hazánkban is felmerült a csőturbínák gyártásának gondolata, ma-

Az anyagi és erkölcsi ösztönzők tehát helyes alkalmazásuk esetén egymással kölcsönhatásban állnak és a szocialista munkaerkölcs általánossá válását mozdítják elő. Amennyiben az anyagi ösztönzés aránya és formája helyes, fokozza az erkölcsi ösztönzés hatékonyságát. Ha az anyagi érdekelttség nem felel meg a társadalmi szükségletnek — kielezi a társadalmi és egyéni érdek ellentmondását, ami eredménytelenné teszi az erkölcsi ráhatást. Az erkölcsi ösztönzés viszont biztosítja arra, nehogy az anyagi érdekelttség kispolgári anyagiassággá torzuljon.

A marxizmus—leninizmus eszmei offenzívája és ezen belül a szocialista erkölcsi arculat kialakítása belpolitikai életünk homlokterében álló egyik legfontosabb feladat. Már az elmondottakból is következik, hogy az erkölcsi nevelésben belül a szocialista munkaerkölcs kialakítása foglalja el a helyet a legfontosabb teendőink között. Az is nyilvánvaló, hogy az üzemekben folyó politikai, eszmei, erkölcsi nevelés döntő fontosságú eszköze a szocialista munkaerkölcs kialakításának. Felvetődhet a kérdés: melyek a lehetséges módok ebben a munkában? Nehéz lenne erre kielégítően válaszolni. Sorolni lehetne a magas színvonalú szakmai, politikai és kulturális előadásokat, tanfolyamokat. Meg lehetne említeni, hogy a szocialista munkaerkölcs kialakításának egyik hatásos módszere, bármennyire is különösen hangzik, a jó munkaszervezés. A fegyelmezett munka előfeltétele ugyanis az, hogy a munka ütemes legyen, a hozzá szükséges nyersanyagok, szerszámok, tervrajzok mindig időben, jó minőségben rendelkezésre álljanak. A dolgozó mindig tudja, hogy mit miért csinál, mennyire halad előre saját és üzeme tervének teljesítésében, mik a gondok és így tovább. Száz szónak is egy a vége: minden módszer jó, amely a szocialista munkaerkölcs kialakítását segíti elő.

BOROS BÉLA

A vízi erőművek korszerű új változata a csőturbina

Magyar—francia együttműködés az újfajta turbinák gyártásában

gár szakemberek Franciaországban jártak, megismerhették az újfajta erőműveket, és annak a csőturbínának az építését, amely Franciaország árapály erőművében fog működni. Megbeszéléseket folytattak a csőturbina-gyártással foglalkozó Neyrpic, továbbá a villamos berendezést gyártó Alsthom cég vezetőivel.

A francia és a magyar vállalatok vezetői 10 évre szóló megállapodást írtak alá, amelynek alapján a jövőben együttműködnek a csőturbínák gyártásában. A francia cégek a Ganz-MÁVAG és a Klement Gottwald Villamosági Gyár rendelkezésére bocsátják a szükséges rajzokat, gyártási leírásokat, s esetenként a turbinák, generátorok egyes berendezései Franciaországban, más alkatrészek, például a generátorok forgórészei, vagy a turbinák vezetőlapát-koszorú Magyarországon készülnek. A magyar és a francia vállalatok kölcsönösen elküldik egymáshoz tapasztalatcseréire mérnökeiket, konstruktőröket. Az együttműködés első lépéseként közös ajánlatot dolgoznak ki Lengyelország részére együttesen gyártandó csőturbínák szállítására.

Az idén több új külföldi gépet próbálnak ki a nyárvégi, őszi betakarításnál. A sinatlepi állami gazdaságban már dolgozik egy NDK-gyártmányú járvásilövő. Vágószerkezete három különböző méretre állítható be, s nagy előnye, hogy egészen apró, 2 centiméter rövid cseszkát is tud készíteni. Ha a gép a további kísérletek során is beválik, nagyobb mennyiséget importálnak majd belőle a nagy lucerna- és silókukorica-termelő gazdaságok részére.

A csöveskukorica törésénél és morzsolásánál már tavaly is jól működtek a kü-

Méry Éva

Új külföldi gépek a nyár végi—ősz betakarításnál

lönleges vágószerkezettel ellátott szovjet gabonakombájnok. Egyetlen probléma, hogy az ezekből kikerülő terményt tárolás előtt szárítani kell. Erre a célra — egy régebbi hazai konstrukció, a »Farmer« korszerűsített változata mellett — kipróbálnak egy német szárítógépet is. Ezen a stabil berendezésen gépesített a rakodás és az egyéb anyagmozgatás is, tehát, az átalakított gabonakombájjal együtt, megoldható a kukoricabetakarítás teljes mechanizálása.

Jelenleg megoldatlan még a cukorrépa gépi betakarítása.

Az eredménytelen kísérleteket követő hosszabb szünet után a Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet az idén ismét felkutatja a nemzetközi piacon a legkorszerűbb gépeket. Egyelőre a Szovjetunióból, Csehszlovákiából, az NDK-ból és Jugoszláviából rendeltek néhány példányt, amelyeknek nagy része már meg is érkezett. A gépek feladata: kiemelni a répát a földből, s a levágott fejeket rendbe rakni. Összel a gépeket részletes vizsgálatnak vetik alá, hogy megállapítsák: melyik felel meg a legjobban a hazai követelményeknek.

Hódít a fődémpanel

Országsszerte sok a probléma az építőiparban. Mindenünnen tervmaradásról adnak számot, az időjárásra, az építőanyag- és munkaerő-hiányra hivatkozva. Így van ez itt is, a megye és Szeged területén. Talán az építőipar az, amelynek a legnagyobb szüksége van újításokra, új technológiákra, építőelemekre, munkamódszerekre ki-

kísérletezésre, bevezetésre. Több méretű, anyagú és fajtájú előre gyártott épületelem készül már hazánk különböző tájain. Ezek nagymértékben elősegítik az építők munkáját. Az előre gyártott elemek egyik legkisebb példánya a Szegedi Tervező Vállalat tervezésében és a Téglagyári Egyesülés gyártásában készülő fődémpanel.

Szívesen dolgozunk vele

A felhasználóé, a kivitelezőé a szó. Takács elvtárs, az Ogyessa lakótelep építészvezetője a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a fődémpanel felhasználásáról.

Amíg a régi, hagyományos építőelemekkel hat nap alatt, addig a fődémpanellel három nap alatt építünk meg azonos szakaszt. Nagyon szívesen dolgozunk vele. Könnyű elem, nagysága is megfelelő, s nem igényel salaktöltést, amit a hagyományos módszernél alkalmazni kellett. Ezek az előnyei biztosítják a gyorsabb, rövidebb időtartamú fődémpanelkészítést.

Hangszigetelése is tökéletesebbnek ígérkezik, mint a vasbeton fődémpanelé. Ezt az állítást természetesen majd a gyakorlat igazolja. Szilárdsága is megfelelő, s a legnagyobb előnye, hogy itt, helyben készül, nem kell az ország távolabbi helyéről induló szállítmányokra vár-

ni. A tudományos intézetek véleménye is a legjobb. Úgy ítélték, hogy a szükséges követelményeknek maximálisan megfelel.

Mi lesz jövőre?

— Hogy szívesen gyártjuk-e? — kérdez vissza Sz. János, a Téglagyári Egyesülés főmérnöke. — A mi »gyerekkünk« is egy kicsit. És főként most, amikor már nagyüzemi szinten, begyakorlott munkásgárdával tudjuk készíteni, ha lehet úgy mondani, szeretjük.

Május óta tart a kísérletezés. Az elején mindig új és új problémák merültek fel. Igazítani kellett a technológiát, a gyártásmenetet, a sablonon. A gyártás önköltségénél az előírásnyozott, a tervezett összeget — a kezdeti nehézségek ellenére is — betartották. Tehát mindenképpen jó, úgy is, mint szakszaki termék, s gazdasági szempontoknak is megfelelő.

— Mi lesz a fődémpanel további sorsa?

— Három épületen már használják az Ogyessa lakótelepen. Úgy tudom, még három épületnél van rá szükség. Azután, nem tudni mi lesz a sorsa. Most még vannak problémáink vele. Országos méretekben ugyan olyan kis mennyiséget gyártunk belőle, hogy feleszerveink hajlamosak arra; elhanyagoljanak bennünket alapanyag-ellátás szempontjából. Ha szüneteltetni kell a gyártást, majd bizonyos ideig a fődémpanel

AZ ELÍTÉLT KÉMEK

Lapunk tegnapi számában jelentettük, hogy a Budapesti Katonai Bíróság id. Holcmeister Jánost, ifj. Holcmeister Jánost és Krämer Konrádnét (nyugatnémet állampolgárt) 13, 8, illetve 3 évi börtönbüntetéssel sújtotta rendszeres kéntevékenység kifejtéséért, valamint a Magyar Népköztársaság államtitkainak megsértéséért. Képünkön az elítélt kéme: id. Holcmeister János, ifj. Holcmeister János és Krämer Konrád.